

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/55114 GK 63

Sayı : 72079556-610-193
Konu : Soru Önergesi (7/55114)

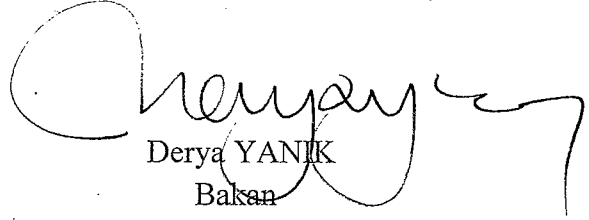
25.12.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.12.2021 tarihli ve 925762 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ayşe SÜRÜCÜ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/55114 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (2 sayfa)

Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ayşe SÜRÜCÜ'ye Ait 7/55114 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Türkiye’de engelli kadın ve kız çocukları dâhil engelli kişilerin insan hak ve özgürlüklerinden tam ve eşit şekilde yararlanmasını temin ve teşvik etmek üzere alınması gereken tedbirler politika düzeyinde benimsenmiştir. Engellilik konusunun tüm politika alanlarında gözetilmesi ve hak temelli bir yaklaşımla kurgulanması ile engellilerin politika oluşturma ve karar alma mekanizmalarına katılımının temin edilmesi engellilik politikasının temel dayanağını oluşturmaktadır.

Bu çerçevede, farklılıklara saygı ve toplumsal bütünleşme temelinde engellilerin eşit vatandaşlar olarak insan onuruna yaraşır bir yaşam sürdürmeleri temel hedef olarak belirlenmiştir. Engelliler politikasının uluslararası dayanağını ülkemiz tarafından sırasıyla 2009 ve 2015 yıllarında onaylanan Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (EHİS) ve İhtiyari Protokolü, ulusal dayanağını ise Anayasa ve Engelliler Hakkında Kanun oluşturmaktadır.

Türkiye’de mevcut engelliler politikasına ilişkin yaklaşım, engellilik alanında çerçeve kanun niteliğinde olan ve 2005 yılında çıkarılan 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ile şekillenmiştir. Bu Kanunla engellilere yönelik politika ve hizmetlerin geliştirilmesi ve uygulanmasında, engellilerin insan onur ve haysiyetinin dokunulmazlığı temelinde, kendi seçimlerini yapma özgürlüğünü ve bağımsızlığını kapsayacak şekilde bireysel özerkliğine saygı gösterilmesinin esas olduğu, engelliliğe dayalı ayrımcılık yapılamayacağı, engellilere yönelik politika oluşturma, karar alma ve hizmet sunumu süreçlerine engellilerin katılımı, fırsat eşitliği, erişilebilirliğin sağlanması, istismarın önlenmesi, aile bütünlüğünün korunması, engeli olan kadın ve kız çocuklarının çok yönlü ayrımcılığa maruz kalmalarının önlenmesi, engelli çocuğun üstün yararının gözetilmesi ve engellilere yönelik mevzuat düzenlemelerinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının görüşünün alınmasının esas olduğu belirlenmiştir.

Kamu sektörü ile sivil toplum arasındaki diyalogu güçlendirmek ve özellikle kadın ve kız çocukları dahil engellilik alanında çalışmalar yapan STK’ların hak temelli savunuculuk kapasitelerini artırmak üzere Bakanlığımız tarafından 2014 ile 2016 yılları arasında bölgesel düzeyde 24 Sivil Toplum Kapasite Geliştirme Semineri gerçekleştirilmiştir.

2030 Engelsiz Vizyon Belgesi kamu kurum ve kuruluşları, engellilik alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ve bu alanda çalışmalar yürüten akademisyenlerin katılımıyla Bakanlığımız koordinasyonunda hazırlanmıştır.

Bu Vizyon Belgesi; engelli bireylerin insan haklarından ayrımcılığa uğramaksızın yararlanabilmelerini, bireysel özerkliklerine, bağımsızlıklarına, farklılıklarına ve kararlarına saygı duyulmasını, yasa önünde eşit tanınmalarını, herhangi bir engele maruz kalmadan adalete erişimlerini, hizmetlerin özellikle engelli kadın ve çocuklar göz önünde bulundurularak geliştirilmesi ve sunulması ile tüm engelli bireylerin sömürü, şiddet ve istismardan korunmalarına yönelik tedbirlerin alınmasını ve desteklerin sunulmasını amaçlamaktadır.

2030 Engelsiz Vizyon Belgesi’nin amaç ve hedeflerinin 3’er yıllık eylem planları ile hayata geçirilmesi planlanmıştır. Bu doğrultuda ilk Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı’nın hazırlıkları, tüm tarafların katılımıyla devam etmektedir.

Diğer taraftan; kolluğa başvurusu sonucu Aile İçi Şiddet Olayları Kayıt Formu düzenlenerek hakkında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine

Dair Kanun kapsamında tedbir kararı istenen ya da yaşadığı şiddet olayına ilişkin gerekli sosyal hizmet müdahalesine ihtiyaç duyduğu tespit edilen şiddet mağdurları, gerekli rehberlik ve yönlendirme hizmetinin sağlanması amacıyla ilgili bilgi ve belgeler ile birlikte Bakanlığımıza bağlı Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerine (ŞÖNİM) yönlendirilmektedir. 6284 sayılı Kanun kapsamında oluşturulan ve hizmet veren ŞÖNİM'lerde; mağdura yönelik barınma hizmeti, geçici maddi yardım, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri, hayati tehlikenin bulunması halinde geçici koruma altına alınmasının takibi ve izlenmesi, kreş yardımı, hukuki destek, tıbbi destek, istihdama yönelik destek, çocuklar için burs, eğitim-öğretim konusunda destek gibi konularda hizmetler sunulmaktadır.

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi Yönetmeliği'nin 6 ncı maddesinde, engelliler ve hareket kabiliyeti kısıtlı olanlar için TS 9111 standartlarına ve diğer standartlara uygun erişilebilirlik düzenlemelerinin yapılması öngörülmüştür. Bu kapsamda ŞÖNİM için hazırlanan Hizmet Standartları Rehberinde, engelli kadınların erişilebilirliği dikkate alınmış ve erişilebilirlik kriterleri belirlenmiştir.

Öte yandan, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 4. Ulusal Eylem Planı'nda engelli kadınların mevcut durumuna, erişilebilirliğine ve ihtiyaçlarına ilişkin faaliyetlere yer verilmiştir. Bu kapsamda şiddet mağdurlarının adli yardım ve CMK uygulamalarından etkin yararlanması için farkındalık çalışmalarının gerçekleştirilmesi, hakları konusunda bilgiye kolay erişimleri için çevrimiçi platformların oluşturulmasına ilişkin faaliyetlere yer verilmiş, söz konusu farkındalık materyallerinin her türlü engelli erişimine uygun şekilde üretilmesi Eylem Planı kapsamına alınmıştır. Aynı zamanda Eylem Planı'nda engelli kadınların da içinde yer aldığı özel hizmet ya da politika gereksinimi bulunan şiddet mağdurlarının sağlık hizmetlerine erişimlerinin kolaylaştırılması ve etkin hizmet alabilmelerinin sağlanması amacıyla vaka bazlı olarak ihtiyaçların göz önünde bulundurulması ve müdahale edilmesinin sağlanmasına ilişkin faaliyete yer verilmiştir. Ayrıca Eylem Planı'nda, şiddetle mücadele konusunda kaynak ve bütçe tahsisinin yapılmasına ilişkin strateji altında, temel prensip ve kriterlerin belirlendiği rehberlerin hazırlanması gibi faaliyetlere yer verilmiş olup bu bağlamda söz konusu rehberlerde engelli kadınların da içinde bulunduğu özel hizmet gereksinimi bulunan grupların ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması temel kriterler arasında yer almıştır.

Konuya ilişkin vaka sayıları, dava süreçleri ve sonuçları konusundaki güncel veriler Adalet Bakanlığı UYAP sistemi, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığının veri sistemi üzerinde toplanmaktadır.

Diğer taraftan; çalışma hayatında uğranılan mobbing ile ilgili veriler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görev ve faaliyet alanı içerisinde bulunmaktadır.